

В. „Народно Съзнание“ излизва единично въ педелята — въ Схббота.

Цѣната му е:

За година лева 6.
„ 6 мѣсеца „ 3.
„ 3 „ „ 2.

Единъ брой 15 стотинки.

НАРОДНО СЪЗНАНИЕ

ПОЛИТИЧЕСКО-КНИЖОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

ГОД. I

ШУМЕНЪ, 27 ФЕВРУАРИЙ 1888 Г.

БРОЙ 33.

г. Шуменъ, 26 Февруарий 1888 год.

Верѣдъ очакваниято, какво направление ще вземе Българския въпросъ следъ Русското предложение, верѣдъ надеждитъ за едно по миролюбиво повѣяване на европейския политически небосклонъ; изведнѣжъ новинитъ, които ни носи агенцията Хавасъ идхтъ да ни турятъ изново въ едно твърдѣ неизвѣстно положение спрямо европейската политика и да ни направятъ да глѣдаме нѣкакъ по-мрачно на бѣдѣнето.

Ще си спомнятъ читателитъ думитъ на германския канцлеръ, Князь Бисмарка: „не искамъ да трѣвожъ послѣднитъ минути на императора и не ще допустя война“. Поне тия, които вѣрватъ въ думитъ на хората, не можахъ да не си спомнятъ тия рѣчи на К. Бисмарка; тѣ бѣхъ за тѣхъ като увѣреніе, че, до като е живъ стария императоръ Вилхелмъ, мирътъ не ще бѣде нарушенъ. Споредъ телеграмнитъ, които ни донася агенция Хавасъ вчера и въ онзи день, здравето на германския императоръ е било много злѣ и че той съ единъ декретъ е обявилъ, че упълномощава принцъ Вилхелма да прѣдставлява императорътъ като Царъ въ тѣкущитъ дѣла на правителството. Даже една най-послѣдния вчерашна телеграмма отъ Парижъ съобщава слухътъ, че германския императоръ е умрялъ, който слухъ не е още официално потвърденъ.

Положението на Кронпринца нее твърдѣ успокоително и многи се боятъ, да не би болестта му да се сврши съ една катастрофа. Тогава двѣ нещастия ще послѣдватъ германския народъ. Ако извѣстието за смъртъта на императора Вилхелма излѣзе истинно, то ще трѣбва да очакваме нѣкакво промѣненіе въ работитъ на политическия святъ, но които за сега мажко ще могатъ да се прѣдвидятъ. Английскитъ вѣстници, споредъ Хавасъ, вѣрватъ, че съ смъртъта на Вилхелма и Кронпринца не ще се измѣни политиката на германия и миролюбивото влиание на Вилхелма ще продължава и слѣдъ смъртъта му. Ще чакаме близкото бѣдѣне да ни покаже, ще ли бѣде германската политика измѣнена или не.

Ако межемъ да вѣрваме на едно телеграфическо съобщение на Хавасъ изъ Виена, турския посланикъ въ тоя градъ е съобщилъ на Колноки декларацията на Портата до София касателно незаконността на Н. Ц. В. Фердинанда. Каквото се вижда, Турция, или доброболно, или по неволя, се е рѣшила да излѣзе изъ неутралната си политика и да се впусне въ политиката на намѣсата.

Ний по сме убѣдени, че тая дипломатическа постѣпка на Турското правителство не е по желанието ѝ, че то сѣрби, гдѣто е принудено да я направи. Турция не е да не си знае, че ако се намѣни, то една голѣма частъ отъ кривитъ дърва, споредъ както се бѣ изглазатъ в. „Найе-Фрайе-Прессе“, ще бѣдѣтъ стоварени върхо нейния гърбъ.

Положението на Италианскитъ войски въ Масуа е не твърдѣ зарадва Италианското правителство. Отъ день — наденъ Италианската войска очаква силни нападения отъ страна на многобройни Абисински сили.

Въоружаванията въ Европа си слѣдватъ съ сжщата енергия и правятъ да се трѣложатъ духоветъ. Това е именно, което не дава да се вѣрва напълно въ увѣреніята на нѣкои държавни мажи, че мирътъ не щѣлъ да бѣде нарушенъ.

(Продължение отъ брой 32.)

Да разглѣдаме, възможно ли е утвърдението на окладитъ и расхвърлянието имъ да стане въ началото на годината. Ако расхвърлянието на десятъка да ставаме на *диолмъ* (за невъзможността на което ще говоримъ по-долу) то ний ще отговоримъ утвърдително на това питанне. Но тъй като тая практика за расхвърлянието на десятъка е неспособима у насъ, то, слѣдователно, и утвърдението на окладитъ и расхвърлянието имъ не може да стане по-рано отъ свършването на жетвета.

Знаемъ, че земледѣлицитъ една частъ отъ хранитъ си засѣватъ прѣзъ пролѣтъта, т. е. прѣзъ Мартъ или началото на Априлий. Гдѣто не рѣче, неизвѣстно е, както за властѣта, тъй за самия земледѣлецъ, прѣзъ првитъ четире мѣсеца на годината, каква полѣтна храна ще се засѣе и какво пространство земи ще може да се засѣе; понеже това зависи отъ климатическитъ условия на страната, които биватъ нееднакви прѣзъ разнитъ години.

Да положимъ най-послѣ, че утвърдението и расхвърлянието може да почне отъ м. Май, т. е. отъ това време, когато всички храни биватъ вече посѣени. Но, кой ще гарантира земледѣльца, че неговата храна не ще бѣде съсипана отъ наводнения, градушка или други нещестия? Не ще ли бѣде едно затруднение на властѣта да отписва или намалява десятъка на тоя селенвъ, а послѣдния за това да губи време по заявления, провѣрка, молби и пр.? Ако расхвърлянието на десятъка станеше на *диолмъ*, тѣзи затруднения,

Статии и дописки се изпращаждатъ до редакционния комитетъ на вѣст. „Народно Съзнание“, а пари и поръчки до отговорникътъ.

За частни обявления се плаща по 15 ст. на рѣдъ за всѣко първо печатаніе и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.

Неплатени писма не се приематъ.

Ръкописи назадъ не се повращатъ.

както за властѣта, тъй и за селенина, ще бѣдѣтъ отстранени. Но да видимъ сега при дѣйствието стостояние на земледѣлнето у насъ възможно ли е това и не ще ли стаятъ голѣми направди, като се отрупа бѣдния земледѣлецъ сравнително съ по-голѣмо даждие отъ богатия. Поклонницитъ за расхвърлянието десятъка на *диолмъ* ще се увѣрятъ въ истинита, че по тоя начинъ се съспива бѣдния земледѣлецъ, ако влѣзатъ мѣжду селениитъ въ едно село, гдѣто нѣколко богаташи-чорбаджии сж могли да надхитрятъ събѣдитъ си и введхтъ тоя начинъ на расхвърлянието десятъка. Може би ще се намѣрятъ наивни хорица, които да мислятъ, че не ще има никакво онеправдание, ако земитъ се раздѣлятъ безпристрастно по плодородието си на сортове и споредъ това се опрѣдѣли даждието на плодороднитъ по-вече, на по-неплодороднитъ по-малко. Ний ще се осмѣлимъ да възразимъ на тия хора, че това не ще доведе до желаното безпристрастие и не оправдание на бѣдния земледѣлецъ.

Всѣки ще се съгласи съ насъ, че при единъ и сжнъ трудъ богатия земледѣлецъ ще може да извлече по-голѣмъ доходъ отъ бѣдния, на ако тѣхнитъ ниви се намѣрватъ на еднакво плодородна почва. Богатия прѣтѣжава добъръ, храненъ впрѣгатъ добитѣтъ и има по тая причина възможността и съ време, и по-добрѣ да си прѣоре нивата, съ време да я пожене и овършѣ. Сиромаша може по-вече да се труди надъ сжщата нива но не може да достигне до желания резултатъ, защото неговия впрѣгатъ добитѣтъ е слабъ, неотхраненъ и не може за единъ день нито да изработи работата на здравия добитѣтъ, нито да прѣоре нивата тъй дълбоко и добрѣ, както послѣдния. Ако ли храната на богатия земледѣлецъ оздрѣе, той има срѣдство на време да я пожене, като си хване работници, когато бѣдния нѣма тая възможность: неговата храна много пхти по-кжсно се поженива, по-кжсно овърхва и по тая причина е отъ по-долне качество. Освѣнъ това, бѣдния земледѣлецъ губи отъ храната си при продажбата не само защо неговата храна бива по-слаба, но и за това, че той бива принуденъ да я продаде слѣдъ вършидба за исплащаніе на давниината си и на дълговетъ си, на била цѣлата ниска; когато богатия има възможността да чака благоприятенъ случай да я продаде тогава, когато цѣната си качи.

Отъ всячко това излиза, че расхвърлянието десятъки на *диолмъ* може да бѣде въ интереса само на богатия земледѣлецъ, но не и на бѣдния или на тоя отъ срѣдня ржка. А цѣлѣта на едно пат-

риотическо правителство не трѣбва да бжде неговото одеснение въ събирането на десятъкътъ и осигоряване, че не ще последватъ загуби ако се расхвърли на *дюлюмъ*. Цѣльта на такова правителство трѣбва да бжде, колкото е възможно, да закрили интереситѣ и на богатия, и на бѣдния земледѣлецъ, за да не стане причина слѣдъ време да се опропастятъ 3/4 отъ земледѣлцитѣ отъ сръдната рѣка и бѣднитѣ и да се въздигнатъ въ едно село 2—3 богаташи, които да завладѣятъ земитѣ на другитѣ и самитѣ тѣхъ обрихатъ на роби. Съзнаваме, че съ опрѣдѣлението десятъковото даждие на кръстецъ, богатитѣ земледѣлци даватъ, сравнително пространството на нивитѣ си, по-много отъ бѣднитѣ; но не трѣбва и да забравяме, че това, което минува отъ първитѣ, се смѣта като една помощ дадена на вторитѣ, едно взаимно помагане на сѣсѣдитѣ си безъ което въ една община не може да има добродѣлствие и успѣхъ, както и въ едно частно семейство. А добродѣлствието на общинитѣ, ний мислимъ, трѣбва да бжде много по-сѣжно за едно *патриотическо* правителство, отъ колкото улѣсненията на правителството въ събирането на даждията и сигурността, че хазната не щѣла да бжде излѣгана въ расчитванията си. Да разгледаме сега най-последната частъ на окръжното, т. е. трѣбва ли окладитѣ да останатъ пакъ сѣщитѣ, както сега.

Отъ възможността си да узучимъ добръ тоя въпросъ отъ самитѣ селени, ний сме дошли до заключение, че окладитѣ трѣбва да се измѣнятъ, като се за едини села увеличатъ, а за други намалятъ. При опрѣделяването окладитѣ прѣзъ годинитѣ 1879, 1880 и 1881 на много мѣста е имало изобилие. Освѣтъ това цѣнитѣ на хранитѣ прѣзъ сѣщитѣ години сѣ биди доста високи и отъ *нумунетата* и тѣхното оценение прѣзъ тая година много отъ общинитѣ сѣ прѣтоварени отъ десятъковата давнина, когато други общини, въ които прѣзъ сѣщитѣ години не е имало изобилие, храната имъ е била малко и проста, дѣсь плащатъ сравнително първитѣ общини много по-малко. Има села, напр. въ Шумненското Окрѣжие, които плащатъ десятъкъ на 6—7 кръстеца единъ кръстецъ. Ако ли пъкъ прѣсѣмѣнемъ и загубата отъ низекитѣ цѣни на хранитѣ прѣзъ настоящата година, то десятъковата давнина излиза много по-голяма. За да бжде това така сѣ били причина на много мѣста и нѣкои крайно услужливи чиновници, които при вземането на *нумунета* сѣ подгорили много села, като сѣ вземали отъ най-добритѣ и най-големитѣ кръстци и снопове.

По тая причина не трѣбва окладитѣ да си останатъ сѣщитѣ, но да се измѣнятъ, като се вземе изново *нумуне* прѣзъ идущата вършида и прѣзъ двѣтъ последующи години. Земледѣлческото население очакваше съ нетърпение подобно едно рѣшение отъ Народното Собрание.

Отъ всячко изложено до тукъ се види, че при дѣйствието положение на земледѣлцитѣ, мѣрката, която Министерството на Финанситѣ иска да вземе сирѣщо расхвърлянето и събирането на давницата *десятъкъ*, не ще бжде въ интересъ на

земледѣлческото население, но ще имало послѣдствия за економическото благосъстояние на тая отрасль на промишлеността, единичката, която дава най-големитѣ сумми за посрѣщането на държавнитѣ ни нужди.

Русското съобщение.

Ето текстътъ на *съобщението* на руското правителство, обнародвано въ руский *Правителственъ Вѣстникъ*, по прѣдмѣта на български въпросъ:

„Частни депешы, прѣти наскоро отъ странство, навѣстиватъ, че руский посланикъ въ Берлинъ е направилъ прѣдложения на Германското правителство относително България. За да се оцѣни точно положението, нужно е да се припомнимъ възгледовѣ изразени, още отъ начало, отъ императорското правителство по прѣдмѣта на български въпросъ.

„Берлинскиятъ трактатъ, въ силата на едно съглашение сключено мѣжду всячкитѣ сили, служи за основа на състоянието на нѣщата, което трѣба да съществува въ Балкански полуостровъ. Тоя трактатъ дава единствената мѣждународна гаранция противъ промѣнеността, които би били опасни за бѣдѣщето на младитѣ балкански държави.

„Каго се е туряло тѣкмо на тая точка на арѣние, императорското правителство е оцѣнявало случайноститѣ, които сѣ станали въ България слѣдъ напушането прѣстола отъ първи български князь.

„Пристигането на княза Фердинанда Кобургъ въ София и завземането му на княжески тронъ съ сила сѣ се извършили напротивъ постановленията на Берлинскиятъ трактатъ. Ето защо императорското правителство е обявило вече отъ тая епоха, че то нѣма намѣрени да признае княза като законенъ господаръ на България.

„То се е опитало въ сѣщото врѣме до докарка другитѣ кабинети да се произнесатъ въ сѣщата смисълъ.

„Прѣдъ видъ на наразеното по настоящецъ отъ всичкитѣ страни желание да се тури край на сегашното заплашително положение, за което главната причина е съществуващото дусмислено състояние на работитѣ въ България, императорското правителство е счело за своя длъжностъ да направи ново опитване за да прѣдизвика, отъ страна на силитѣ, едно изяснение за ненасилването на постановленията на трактата, относително България, и върху нуждността да се доведе послѣдната въ законно положение.

„По мѣстното на императорското правителство, инициативата за тая постѣпка прѣдстои, безъ всѣко сѣмнение, на Султана, на когото сюзеренитѣ права сѣ направо доказани вслѣдствие съществуващото въ София незаконно състояние на работитѣ.

„Испитването на положението отъ началото на българската криза е, още отъ зачало, накарало руското правителство да отбѣсне всѣка идея за въстановяване на законността въ България съ помощта на въоръжена сила.

„Безъ да иска да се простира върху бѣдѣщето и да прѣсече течението на сѣмненията отъ всѣкаквъ видъ, които би могли да възникнатъ за цѣльта му и намѣренията му, императорското правителство не сѣди никакъ за нужно да крѣпѣ линията на поведение, която то е здраво рѣшено да слѣдва въ Български въпросъ, въ случай че изчезнатъ причинитѣ, които правятъ продължението на кризата.

„България дължи съществуването си на пожертвованията и усилията на Русия, която продължава да слѣдва съ симпатиченъ интересъ сѣдѣнитѣ на тая страна и да се прѣдзанимава съ испитнитѣ, на които тя е изложена.

„Каго се държи на страна отъ свѣко прѣдосѣждение и всѣка противна страна и, слѣдователно като не сѣди за сѣмѣстно съ своята достойностъ да се мѣсѣвъ вътрѣшнитѣ конфлик-

ти въ страната, императорското правителство не желае еднакво да иска да направи когото и да е отговоренъ за минжлото. Вече искреното признавание на грѣшкитѣ, които сѣ направилъ, ще бжде, въ очитѣ на императорското правителство, залогътъ за едно развѣтне къмъ по-добри наклонности.

„Русия се прѣдзанимава исклучително съ интересъ на България и, слѣдъ отдалечиването на узурпатора, тя ще чака първата искренна декларация направена въ името на български народъ отъ органитѣ на неговитѣ прѣдставители, за да остави минжлото въ забвение и за да залага за въстановлението на отношения основани върху взаимно довѣрпе.

Въ тая работа, императорското правителство не мисли да иска да нанесе ни най-малко то нащѣрбяване на свободата на българитѣ, която свобода имъ е осигорена чрѣзъ трактатитѣ, колкото се отнася до вътрѣшнитѣ институции на страната и на нейната администрация. Обаче, императорското правителство не може да забрави, че България дължи тая свобода на Русия и че не за подтикването, а за защитата на правата на български народъ се налагаше направо наше влияние.

Желателно ще бжде само, щото лицата, които сѣ повикани да водятъ сѣдѣнитѣ на тоя народъ, да се съгласятъ тѣ сѣщо, отъ своя страна, за да се унотрѣбятъ тия права разумно.

„Нека Българитѣ се научатъ най-послѣ отъ онитѣ да се убѣдятъ въ нуждността да се напустнатъ аспирациитѣ и личнитѣ расчитания, и да сѣединятъ усилията си прѣдъ видъ да се направи да се роди едно рѣдно положение. Въ тоя случай, всѣка външна намѣса ще стане безполѣзна и палишна, и настѣняването на бѣдѣщия князь ще стане безъ прѣчка, подъ защитата на прѣдвиденитѣ въ трактата условия.

„Изложенитѣ разсѣждения сѣ унѣтвали императорското правителство още отъ началото на българската криза, и сѣ го опрѣдѣлявали да отклони още отъ най-прѣдъ всѣка идея да въстави законността въ България чрѣзъ насилствени мѣрки.

Обаче, докато узурпатора не бжде отдалеченъ отъ България, императорското правителство ще постоянствува да глѣда като незаконно настоящето положение въ тая страна и то ще се задържи въ това убѣждение, че прѣставането на това положение на работитѣ е най-доброто и сигурно срѣдство за гарантиране общия миръ.

ДНЕВНИ НОВИНИ.

МѢСТНИ.

Ний прѣтърпѣхме силно поражение на 21-то въ изборитѣ за Окр. Съвѣти. Па защо, г. читатели, да мѣжемъ? Ний нѣмаме врѣме да даваме отъ 10 до 300 лева щрафъ за съобщаване *ложливи новини*. Ний вече ще говоримъ истината, па макаръ и да е въ ущѣръбъ на нашата борба. И тѣй ний вече сме прѣдъ Васъ *поправени*.

Ний не можихме да прокараме нашитѣ кандидати за въ града, г. г. В. Димитровъ и Ив. Кирацовъ. Хаирсѣзъ сѣ туй нашитѣ българе! Канишъ го, дърпашъ го отъ кръмитѣ, нѣ той не става! „Какво ще прави бе“, не ли сме ходили, не ли сполучихме два пѣти, какво направихме, сѣ Начко Кметъ. Нѣма ходимъ вече“, ти отговарятъ повечето.

А пъкъ турцитѣ? Браво на таквъ народъ. Каго овци вървятъ подиръ *тъжнитѣ двама трима*. И какъ да не казва и се хвали бай Начко, че народа даказалъ, че го обича. Има право човѣка. *Народа на бай Начко* отъ *около Ени-джеми* е дързостенъ. Па защо да не е?

Кого гони полиция и войска на 27-ий Септемврий?—Българитѣ. Кого да варди дойде пакъ войска на 4-ий Октомврий, на 10-ий Януарий?—Турцитѣ. Защо бѣше взводъ кавалерия и рота пѣхота на 21 Февруарий?

Защо жандармитъ ходяхъ изъ улица въ улица изъ турската махала? Защо 2-ма старши и 5—6 жандарми държахъ лактитъ си подъ връхъ кутинтъ на 21? Защо на 21-ий кръчимтъ въ българската махала не се затворихъ? Казвайте, господа читатели! Не ли за благо и спасението на България?—Турцитъ, турцитъ отъ Шуменъ ще я спасятъ нея! А мерзавцитъ българи, тѣ продажници! Нана тѣхъ избори! Нека се держтъ! Нѣка кръскатъ!—Вироглавици, за една бълха юргани искате да изгоритъ. Нѣ пѣма да Ви оставятъ.

Втория ни процесъ по новия законъ за печата се свърши прѣдъ тукашния Окр. Сѣдъ на 22 того. Тоя пѣтъ бидохме оправдани. И може ли да бѣде другоиче? Какъвъ смъртенъ грѣхъ сме направили, като обнародвахме въ 26 и 27 броеве на вѣстника си *протеста на Цюрихското българо-сръбско дружество „Балканска Конфедерация“*, който бѣше подписанъ отъ прѣдседателя на дружеството г. А. Начевъ и подпрѣдседателя Иосимовичъ.

Трѣба да си спомнятъ читателитъ, че тоя протестъ е билъ отпратенъ до Народнитъ Прѣдставители, съ които се искаше отъ тѣхъ да се не отнема отъ ученицитъ при Пловдивската гимназия ученическата библиотека, която Министерството на Просвѣщенieto е едно распоряждане (спорѣдъ както се казваше въ протеста) *искала да отнеме отъ ученицитъ и да я прѣдаде въ други библиотеки.*

Обаче като не било направено такъво распоряждане отъ мин. на просвѣщенieto, послѣдното е ечело за нужно да ни прѣдаде подъ сѣдъ (понеже авторитъ на протеста отсѣтствувать задъ граница) и се накажемъ за *распарване лъжливи новини.*

Викахъ ни прѣдъ сѣда. Свидѣтели не ни допуснахъ, и сами не знаехме съ какво да доказваме писаното. Дѣлото се продължи 4 часа. Защитника ни, г. Ат. П. Краевъ, водяше защитата много добръ и най-послѣ сѣдебнитъ заседатели се произнесохъ, че ако и да сме писали горното съобщение, никакъвъ грѣхъ не сме направили, не може да бѣде това прѣстъпление.

Както виждатъ читателитъ, тоя пѣтъ дѣлото ни се глѣда съ сѣдебни заседатели, а не както при първото, което може да се възвърне отъ апелацията за разглѣждане отново въ тукашния сѣдъ съ сѣдебни заседатели.

Третий процесъ. Тоя процесъ ще бѣде интересенъ. Повикани сж за свидетели много тукашни граждани около 350 души; отъ Сливенъ, Разградъ, София, Горня-Орховица, Лѣсковецъ, Варна около 50 души.

Обвинявамъ се за статията „Отъ кого очаква Правителството поддръжка.“ обнародвана въ 26 и 27 броеве, за пасажите: „На 27 септемврий народа бѣше хвърленъ на боклука като парцалъ, и войската и жандармитъ дадохъ поддръжка и пр...“ съ което се нанасяло клевета на Министр. Кабинетъ и Народ. Прѣдставители.

Ний молимъ възкашнитъ свидетели по това ни дѣло, като се испитватъ, да кажатъ всичко що сж видѣли на 27-й Септемврий. . . . Мислимъ, че тѣ сж видѣли нечути до сега въ България работи на тоя *замекитъ денъ.*

19 Февруарий се отпразнува въ града ни и тая година доста тържествено. Слѣдъ молебна прѣдъ казармитъ, войскитъ бидохъ поздравени отъ г. Бригадни командиръ и послѣ това дефилирахъ.

Вечерта имаше освѣтление.

Съ постановление Н-о III (3 ?!) отъ 15 того, г. Д. Димитриевъ, сѣдебенъ слѣдователъ при Шумненскій окр. сѣдъ, на I слѣд. участъкъ, като имать прѣдъ видъ, „че Вичу Ивановъ отъ гр. Шуменъ не бѣ послѣдователъ (!) да се яви днесъ въ слѣдственната ми камара, *слѣдъ призовката (!)* подъ Н-о 32 отъ 22 Януарий т. г., който да бѣде испитанъ въ качество на обвиняемъ по дѣлото Н-о 20/175 (?) заведено противъ него“ и пр.

на основание чл. 616 617, 618. отъ Врѣменнитъ Сѣдебни Правила, постановилъ: „Налага са *парично взискание* на Вичу Ивановъ отъ гр. Шуменъ, въ размѣръ на 50 лева глоба, като са призове за другъ срокъ.“

Ст. ст. 616, 617 и 618 отъ Врѣмен. Сѣд. Правила се отнасятъ до случантъ, когато нѣкои отъ обвиняемитъ се не явятъ по повикване съ призовка прѣдъ сѣдебното дирение, безъ да сж прѣдставили удостовѣрение за законнитъ причини на неявяването си; че такива обвиняеми се довеждатъ (подъ конвой) при дирението. Тѣзи статии още указватъ, въ какви случаи обвиняемитъ се довеждатъ, и кому се прѣдава призовката за довеждане, когато обвиняемия отсѣтствуватъ. Нѣ нито една отъ тѣзи статии, на които г. Слѣдователя е основалъ горното си постановление, не дава му право да глобява обвиняемия за неявяването му при дирението.

Слѣдъ казанното до тука, ний си позволяваме да отпратиме къмъ г. Слѣдователъ, Д. Димитриевъ, (който знае много хубаво да се подниева), и къмъ неговото началство слѣдующитъ въпроси:

1) Съ какво право и на какво основание г. Слѣдователъ налага *парично взискание* отъ 50 лева глоба на обвиняемитъ, когато това се не прѣдвикла, а слѣдователно и не допуца, отъ никой и нецесуаленъ или какъвто и да е другъ законъ на княжеството?

2) Разбира ли г. Слѣдователъ, ако не логическото, то поне граматическото значение на думата послѣдователностъ?

3) Ако разбира думата послѣдователностъ, то каква непослѣдователностъ съзира г. Слѣдователъ въ една неявка на единъ обвиняемъ?

4) Има ли разлика мѣжду смисълъта на криминалнитъ термини „парично взискание“ и „глоба“?

5) и послѣдното: г. Д. Димитриевъ разбира ли, и подиръ това, длъжността на сѣдебенъ слѣдователъ, който занимава, а ако я не разбира или не знае, не е ли скандалъ за правосѣдието, като има такива агенти?..

Ще чакаме отговоръ или опровержение. Желателно е и в. „Свобода“ да вземе актъ отъ горното, за да се подкрѣпи съ силно доказателство констатираната въ единъ отъ бройоветъ ѝ способностъ на г. Д. Димитриевъ, като сѣдебенъ слѣдователъ!...

РАЗНИ

Слѣдующата телеграма ни е пратена на 22 того отъ г. Лѣсковецъ за обнародване, отъ която ще се види съ какви сръдства сѣпартизанитъ на днешното правителство се домогватъ до сполуката на изборитъ, макаръ и противъ волята на избирателитъ.

„Редакция в. „Народно Съзнание“ въ Шуменъ. Изборитъ вчера се открихъ по петъ часа. Правителственитъ, като видѣхъ, че опозицията взе участие и ще въстѣржествува, телеграфирали че има скандалъ, искали войска и дойде Началника съ дузини жандарми въоръжени, макаръ избирането да върви тихо. Съ приключаването избирането прѣдседателя грабна кутията, хайди въ стаята и напълнихъ кутията съ незаконни бюлетини. Прѣброявайки ги излизашъ пѣколко изедно неподписани. Слѣствие искушаването кутията и избѣгването на бюрото, избирането безъ резултатъ.

Московъ, Козлевъ.

Редактираний отъ бившия редакторъ на „Македонецъ“, „Комаръ“, и др. т. подобни, г. Н. Живковъ, в. „Нова България“ доста ни е напакостилъ. Ний не вървахме бай Н. Живковъ да не ни отплати за одързостиването ни да го пита за причинитъ на отчислението на тукашнитъ учил.-инспектори отъ *бага* му.

Ний ще оставимъ на страна несиитуациятъ на „Н. България“ относително желанието на г. В. Юрданова да се докопа и до прѣдседателството на Шумн. Окр. Пост. Комисия и др. т. Читатели тѣ знаятъ защо г. Юрдановъ и другаритъ му водятъ борба. Нѣ

ний не можимъ да допустнемъ г. Н. Живковъ да се лигави въ неговата „Н. В.“ и да ни черни по отношение къмъ борбата за независимостта на България. Като сме писали уводна статия въ 3 брой на „Н. Съзнание“ съ е упоменувало за потата на Руссия и др., та отъ това г. Н. Живковъ разбралъ, че искаме това, що искала Руссия. Прѣдатели, прѣдатели сме, г. читатели; не усѣпатъ ли джанъмъ?!..... Не, ний вече продаваме България! Я, нѣка дойде още единъ пѣтъ въ Шуменъ г. Ник. Живковъ съ Филиппъ Тотя и да иска пари за *освобождение* на Македония, па да видите даваме ли му? Ний и Македония ще предадемъ на Герцитъ, ако щете и на Австрийцитъ! Защо е за насъ *отечество* свободно скандалъ?

Защо съмъ отчисленъ.

Съ указъ Н-о 15 отъ 10 т. м. се уволнявамъ (а споредъ телеграмата на министра на просвѣщенieto — отчислявамъ) отъ занимаемата ми до сега служба, инспекторъ на I-то Шумненско учебно окръжие. Въ 17-ий брой на „Държавний вѣстникъ“ сж обнародвани, както указътъ, тѣй и докладътъ.

Не бихъ даже и сторилъ дума за моето отчисление, защото зная, че е станало само защото съмъ опозиция на днешното правителство, ако въ докладътъ да не се излагахъ мотиви, съ които се иска оправданието за моето отчисление по немарливостъ. Разумѣва се, азъ не нипна тия редове за тия мои приятели и познайници и за тия, на които е известна моята скромна дѣятелностъ като инспекторъ, а за тия, които, може би, ще зематъ за чиста монета изложенитъ причини за отчислението ми.

Докладътъ започва, че по-вече отъ една година се е изминало отъ както съмъ се отклонилъ твърдъ много отъ редовното изпълнение на длъжността си. Като мотиви за това сж изложени слѣдующитъ:

Съ прѣдписане Н-о 705 отъ 6-й Февруарий 1887 год. ми се е напомнило, че съмъ се намиралъ въ стѣлкновение съ административнитъ власти, и че това било противъ интереситъ на учебното дѣло. До колкото помня, азъ не съмъ се намиралъ въ стѣлкновение съ никакви административни власти въ това време, освѣнъ за едно распоряждане по празнуването. 25-годишнини на братия Миладинови, което бѣше направилъ Шумн. Окр. Управителъ до директора на Шумненскитъ Общински Училища безъ да влезе въ споразумѣние съ менъ (понеже и азъ имахъ на право телеграфическа заповѣдъ отъ Т. Министра на Просвѣщенieto а велѣдствие на което стана просто една прѣписка съ г. управителя. Нека читателитъ да сѣдятъ, да ли това е противъ интереситъ на учебното дѣло.

Съ прѣдписане Н-о 1721 отъ 21 Мартъ с. г. ми се е забѣлѣзвало, че не съмъ обикалялъ окръга и съмъ давалъ повърхностни свѣдения за състоянието на училищата и пр. Азъ не искамъ да отговарямъ, да ли моитъ свѣдения по състоянието на учебното дѣло сж били повърхностни и пр.; дѣлата ми сж въ Министерството и свѣдѣтъта ми е чиста. Бившиятъ министри г. г. Т. Иванчевъ и Д-ръ Чомаковъ нека бждатъ сѣдни.

Другата причина била, че прѣзъ мѣсець Октомврий м. г. съмъ билъ по обиколка само три дни, а не по-вече и че Министерството не е знаало гдѣ съмъ билъ прѣзъ пѣколко дни на мѣсець Януарий тая година и съмъ само съобщилъ съ телеграма, че на 21 Януарий съмъ се завърналъ и почналъ работата си. Види се, като не е имало други мотиви да се докаже моята немарливостъ, то и отпускатъ ми отъ 10-й до 20-й Януарий се е причислилъ за вина. Г. Министръ Георги Живковъ казва че не е знаалъ гдѣ съмъ билъ, а само е получилъ телеграма, че съмъ пристигналъ въ Шуменъ и съмъ почналъ работата си. Азъ ще помоля г-на Живкова да има добрината и се справи въ архивата на Министерството, да ли азъ съ телеграма отъ 8 Януарий т. г. не му искахъ десетодневенъ отпускъ извънъ окръжieto и

да ли съ телеграма на втория ден не ми даде отпусък отъ 10-й до 20-й с. м. Види се, отпусък ми се е далъ за да послужи испослѣ като обвинение въ немарливостъ...

Друго обвинение е било това, че въ време на испититѣ прѣзъ минѣлата учебна година не съмъ внимавалъ какъ се „написвали“ отъ г-да учителитѣ свидетелствата на ученицитѣ, а послѣ „по една нечула мѣрка“, чрѣзъ глашатай, съмъ ги събиралъ. Закона за инспекторитѣ нигдѣ не заставлява инспектора да присъствувва при съставянето на ученическитѣ свидетелства; тогава защо да е отъ моя страна немарливостъ? По тоя въпросъ съмъ далъ обширни свѣдения въ министерството и коя е причината гдѣто съ обявление събирахъ самъ свидетелствата. Ако бѣхъ виновенъ въ това, защо не се испроводи анкета, да разсѣдва добръ неправдитѣ, които бѣхъ сторени отъ страна на нѣкои учители върхо половината ученици? Най-сѣтнѣ, защо тогава не ми се направи мѣмрене, но въпросътъ се затѣка и ученицитѣ си останалъ съ своитѣ неправилни и погрѣшни свидетелства?

Най-сѣтнѣ въ края на докладътъ се казва, че съмъ се занимавалъ съ партизански борби, безцѣлни митинги и пр. Азъ мисля, че единъ изборенъ чиновникъ не може да бѣде хладнокрѣвенъ къмъ партизанскитѣ борби, стига само въ опрѣдѣленото отъ закона работно време да не се занимава съ тѣхъ. Азъ бихъ желалъ да знамъ, колко време съмъ отсъствувалъ отъ канцелярията си прѣзъ работното време и тогава самъ да се съглася, че моето участие въ партизанскитѣ борби е въ ущърбъ на учебното дѣло.

Отъ всичко изложено въ доклада всѣки ще се убѣди, до колко азъ съмъ билъ немарливъ въ изпълнение на длѣжността си...

Ще свърша, като цитирамъ нѣколко реда отъ една телеграма, която ми е испроводена прѣди нѣколко мѣсеца отъ Министерството на Просвѣщеніето и която ще освѣтли много добръ, да ли азъ съмъ се отклонилъ отъ занимаемата си длѣжностъ, както стои въ началото на доклада „повече отъ една година насамъ“ и да ли моето отчисление е станало съгласно чл. 31-й отъ закона за инспекторитѣ, който гласи, че единъ инспекторъ се отчислява само въ случай на тѣжко отклонение отъ обязанноститѣ му, съ което би сеповрѣдило учебното дѣло. Еге телеграмата:

Инспектору Юранову.

..... Министерството е рѣшило прѣдъ видъ на *Вашата дѣятелностъ*, като учителъ и инспекторъ и пр. и пр. Н-о 4271, Августъ 24 1887 година.

Министръ Чомановъ.

И слѣдъ това нѣка всѣки сѣди, дали съмъ азъ отчисленъ за немарливостъ, или защото не съмъ съпартизанинъ на днѣшното министерство.

*Бившии инспекторъ на
I-то Шумен. учебно окръжие
В. Юрановъ*

ДОПИСКА

Г. Разградъ, 30-ий Януарий 1888 год.

Г-не Редакторе!

Ако има градъ. подиръ, Шуменъ, онеправданъ по станалитѣ до сега избори, то е безъ съмнение г. Разградъ. Много възмутени нѣща сж извършихъ отъ Септемврий мѣсець м. г. до сега, отъ Прѣдставителитѣ на Правителството, въ градътъ ни, нѣ какво ще се прави, за хатѣра на свѣтото дѣло! трѣбва да се потърпи пъкъ не си щѣлъ да търпишъ, какво би направилъ? Ако се оплачнѣ въ Министерството, не само че не се обрача внимание на оплакването ти, нѣ почноватъ да ти прислѣдватъ като опозиция—прикачатъти епитетъ Предателъ „или“ Радославистъ; Ако ли се обърнешъ къмъ вѣстникитѣ, то благодарение на свободната Цензура, колонитѣ на вѣстни-

ка много пжти оставатъ бѣли, както това се случи и съ първото ми съобщение, по станалитѣ на 27 Септемврий и 4-ий Октомврий м. г. Избори, което Вашия любезенъ цензуръ не позволи да се напечата. Нѣ сега слѣди общородването на закона за печата дигането на цензурата, ще може ако не друго, то баремъ да се даде гласностъ на безаконията извършени отъ управляющитѣ ни.

За сега азъ ще се ограничя да Ви опиша само, какъ се извършихъ на 10-ий того повторителнитѣ избори за Градскій Съвѣтъ въ градътъ ни, и разиграванитѣ отъ властѣта комедии, по този случай. Това, вѣрвамъ, не ще бѣде безинтересно както за Васъ, тъй и за г. г. Читателитѣ на вѣст. „Н. Съзнание“, защото отъ тѣзи бодѣсти страдатъ не малко градища.

Извѣстно е, че указатъ за изборитѣ носи датата 4-ий Януарий т. г., Г. Станболовъ, небезъ цѣль, телеграфира затова на Окр. Управителъ едва на 5-ий с. м. вечеръта а телеграмата сж получи тукъ на 6-ий сутринната, нѣ за да немогѣтъ, види се, гражданитѣ да се приготвятъ, тя бѣ разгласна чакъ на 8-ий сутринната. Сжщия денъ Общинското ни Управление издади обявление, съ което свиква избирателитѣ, на 10-ий того, въ Българското Народно Училище на изборъ. Щомъ узнахъ това, тукашнитѣ политически шарлатани, които до идването на Н. В. Княза несувахъ правителството на лево и на право, вѣрвай-ки, че Рускитѣ казаки скоро ще нѣмъ дойдѣтъ на помощъ, които миналата година испрацахъ Диковъ съ цалувки о благопожелания, че наскоро щѣли да го поерѣщатъ съ лаврови вѣнци и които, преди стѣпването на Н. Ц. Височество на Българска земя, крѣщихъ по кафенетата, публично, че идването на Князь Фердинанда въ България било най-голѣмото зло за отечеството ни; а днесъ както и въ миналитѣ избори сжщитѣ тези шарлатани, покровителствуванитѣ отъ тукашния Окр. Управителъ Минника Радославовъ, поискаха силата на своя патронъ, да отмѣнятъ обявлението на кметството, и да не станатъ изборитѣ въ училището, защото знаеха добръ, че ако избора станеше въ училището, тѣ щѣхъ да претърпятъ поражение, понеже турското население, съ което тѣ, чрѣзъ разни измами и заплаивания, си служатъ, не ще се стече тъй много, както ако бихъ станали изборитѣ на медресето. А пакъ Българското население ги мрази и ненавижда. Телеграфирахъ тѣ частно и официално въ Министерството, молиха го да имъ помогни и просбата нѣмъ сж възъ въ внимание; Г. Станболовъ незакажния съ съдѣйствието си, не, той още въ сжбботата на 9-ий того, побърза да заповѣда на кмета чрѣзъ Окр. Управителъ, да отмѣни първото си распорѣждане и изборитѣ да се извършаватъ въ помѣщеніето на Общинското Управление, нѣ когато кмета му телеграфира, че е невъзможно, защото помѣщеніето е неудобно по своята теснотия, като му указа даже какъва ширпна и дължина иматъ стантѣ и двора, г. Станболовъ, вечеръта кжсно срѣщу недѣля, телеграфира на Окр. Управителъ да обявилъ на кметството, че ако избора не станялъ тамъ гдѣто той заповѣда т. е. въ помѣщеніето на Общ. Управление, то той щѣлъ да ги счита за незаконни; а съ друга една телеграма, г. Станболовъ се адресира до Депутата Вълчарова, съ порѣзка да принуди кмета да се съгласялъ на предложението му. Г. Вълчаровъ, които е познатъ по работоленството си прѣдъ голѣмцитѣ, всххитилъ се отъ благоволеніето на г-на Станболова, побързалъ доста ревностно, още сжщата нощъ, да изпѣли за дѣженіето си; така щото, съ подобенъ родъ дѣйствиа отъ страна на властѣта, нѣмъ имаме честѣта на 10-ий того сутринната, въ самия денъ на изборитѣ, да чуемъ градекия глашатай, че призовава избирателитѣ на изборъ, невѣ народното училище, жѣсто опрѣдѣлено сжгласно 48 чл. отъ закона за градскитѣ общини, а тамъ гдѣто искатъ злоупотребителитѣ на народната воля и нарушителитѣ на закона. Слѣдъ такава една обίδα, или подобре да кажъ, слѣдъ тѣзи възмутителна подигравка надъ Българскитѣ избиратели отъ властѣта, тѣ, съ малко исклучение не отидохъ на изборъ, тъй-

мо това бѣше и волята на тѣмъ нареченитѣ патентовани патроти, защото и тукъ както въ Шуменъ Българитѣ а особено младежитѣ се смятатъ отъ властѣта за Радослависти, така ся свършиха унасъ повторителнитѣ избори за Общ. Управление. Слѣдъ това намъ не ни остава друго, освѣнъ дачакамъ напечатваніето на нѣкое антрифиле въ „Свободата“ отъ патентованитѣ, че всѣки пабрани, сж отъ тѣхната пасмина патриоти. П. П. За да си съставите горе долу едно понятие за правителственитѣ въ градътъ ни прочетете слѣдующитѣ рѣдовце:

На 17-ий того сж извършиха изборитѣ за гласни, които да избиратъ сѣдебни засѣдателни. Единъ отъ избирателитѣ купове случайно билъ назначенъ въ кжщата на Д. Радославова а избирателитѣ биле повечето отъ любимцитѣ на Управителя и 2—3 чиновника, сичкитѣ на брой 18 души, отъ тѣхъ тримата турци. За да не избератъ Радославова, а понеже си нѣвѣрватъ че ще бѣде пабранъ отъ тѣхъ нѣкой, тѣ безъ да сж червятъ гласоподавали и избрали съ 11 гласа единъ неграмотенъ турчинъ. Нѣкой отъ тези глупци, като извѣстния батакия Петръ Куюмджиевъ счелъ това за побѣда надъ политическия си противникъ и отъ радостъ бѣше трѣгналъ да пиянствува и скандали по кржчмитѣ. Ето народната гордостъ на протектиранитѣ отъ властѣта лица; до колко е упаднала.

ТЕЛЕГРАММИ.

Отъ Агенция Хавасъ.

—БУКУРЕЩЪ, 25 февр. За замикуването на престолонаслѣдника въ Германия не е още опрѣдѣленъ денѣтъ, Императоръ-тѣ прѣмнихъ твърдѣ алѣ нощѣта; чувствува се слабъ. Бюлетинната публикува декретътъ на Императорътъ отъ 17/1 1888-г. споредъ която упълномощава Принцъ Вилхелма да прѣдставява Императора като царъ въ текушитѣ дѣла на правителството.

—БЕРЛИНЪ 25 Вслѣдствие на неблагоприятната нощъ и отсъствието на апетитѣтъ, състояніето на Императора е малко удовлетворително. Принцъ Вилхелмъ и Бисмаркъ бѣтхъ нѣколко часа въ Палататъ. „Мониторъ“ публикува бюлетина отъ докторитѣ на Императора, споредъ която има значително намаляние на силата му. Слѣдъ обѣдъ никакво промѣнение въ естеството, което прѣдизвиква безспокойствие. Ако сждимъ по храната, здравіето му е подобро.

—ВИЕНА. с. д. Турския посланикъ съобщилъ по обѣдъ на Калинки декларацията на Портата до София касателно незаконността на Кобурга.

—БУКУРЕЩЪ с. д. Английскитѣ вѣстници вѣрватъ, че смъртъта на Вилхелма и Кроппринцѣтъ не ще измѣни политиката на Германия, Бисмаркъ ще си остане господаръ на положението. Миролубивото влияние на Вилхелма ще продължава и слѣдъ смъртъта му.

РИМЪ с. д. Бисмаркъ адресува телеграма до Криспи, съ която поблагодари за вотътъ на камарата по случай изцѣляваніето на кроппринца и рѣчьта на Криспи. В. „Реформа“ казва телеграмата има политически характеръ, защото загатва за приятелството на Двѣтѣ страни.

—БЕРЛИНЪ 26, 7 ч. вечеръ. Състояніето на императоровото здравіе непромѣнено.

БЕРЛИНЪ с. д. Отъ съобщението дадено въ 7 часѣтъ се види, че слабостѣта на императора продължава. Императора зема отъ време на време малко вино и тѣчна храна. Въобщѣ състояніето му я по успокоително.

—ПАРИЖЪ, с. д. (17 ч. 30 мин.). Слухъ има, че императора умрѣлъ, но не е официално потвърденъ.

ПОСЛѢДНЯ НОВИНА.

Вѣстникаап бѣше наредѣлъ, когато получи хме слѣдующата телеграма.

Берлинъ 27 Февр. Императора Вилхелмъ умрѣ въ 8 ч. и 30 минута сутрѣнѣта.